

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติสุข และกำหนดให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยกำหนดความสามารถด้านการคิดให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and innovation) ด้วย

จากความสำคัญของการศึกษา นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แสดงให้เห็นว่าการคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นทักษะการคิดที่สำคัญทักษะหนึ่ง และเป็นทักษะการคิดที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ได้สอดคล้องกับวิรัช ปันธุ์ศิริ โรจน์ (2559) กล่าวถึงการศึกษาในยุค 4.0 หรือ Education 4.0 ใ้ว่า Education 4.0 คือการเรียนการสอนที่สอนให้ผู้เรียนนำเอาองค์ความรู้ที่มีทั้งหมดมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่างๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งการศึกษาในยุค 4.0 นี้ จะมีปัจจัยหลักๆ 3 ปัจจัยคือ 1) อินเทอร์เน็ต คือ เครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นหาความรู้ 2) ความคิดสร้างสรรค์ และ 3) การปฏิสัมพันธ์กับสังคมเพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้

เป็นที่ทราบกันดีว่า การเรียนภาษาไทยเกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาคือ เครื่องมือของมนุษย์ที่ใช้ในการสื่อความหมาย เพื่อสื่อสาร ติดต่อ แสดงความรู้สึกนึกคิดให้เกิด ความเข้าใจที่ตรงกัน ดังที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมาย ของภาษาไทยไว้ว่า ภาษา หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน โดยปริยายหมายความว่าสาระ เรื่องราว เนื้อความที่เข้าใจกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 828)

จากความหมายของภาษาข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยนั้นมีภาษาเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าภาษาไทยนั้นมีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นครั้งแรกในสมัยสุโขทัยโดยพ่อ ขุนรามคำแหงมหาราช โดยทรงประดิษฐ์ลายสือไทย หรือตัวหนังสือไทยขึ้นเมื่อ พุทธศักราช 1826 โดยใช้ถ่ายทอดความรู้ การดำเนินชีวิต และความเจริญรุ่งเรืองของชาติไทย

ในเวลาต่อมา ภาษาไทยมีการพัฒนาปรับปรุงมาเรื่อยๆอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จึง กล่าวได้ว่าภาษาไทยไม่ใช่เพียงเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือในการ ถ่ายทอดวัฒนธรรม เรื่องราวการดำเนินชีวิตของคนไทย นับว่าภาษาไทยเป็นมรดกที่ล้ำค่าที่คนไทย ควรจะร่วมกันอนุรักษ์ไว้ ดังที่ พระออบ โปษยกฤษณะ (2544, หน้า 14) ได้ัญเชิญพระราชดำรัสใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่พระราชทานในพิธีพระราชทานรางวัล การประกวดทำนองเสนาะของกรมศิลปากรเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2521 ไว้ตอนหนึ่งว่า

"ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลกแล้ว ยังเป็น เครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรมอารยธรรมและเอกลักษณ์ ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็นประเทศ ซึ่งมี ขนบประเพณี ศิลปกรรมวรรณคดี และภาษา ซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เราผู้เป็นอนุชน จึงควร ภูมิใจ ช่วยกัน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้ อุดส่าห์ สร้างสรรค์ขึ้น ไว้ให้เจริญสืบไป"

จากพระราชดำรัสข้างต้น ทรงให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยว่าเป็น มรดกของชาติ เป็นเครื่องแสดงถึงเอกลักษณ์ และอารยธรรมของชาติ ดังนั้นคนไทยทุกคนควร ภูมิใจและร่วมกันอนุรักษ์ภาษานี้ไว้สืบไป เช่นเดียวกับที่ฐะปะนีย์ นครทรัพย์ (2515, หน้า 1) ได้ กล่าวไว้ว่า

"ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งมีความสำคัญที่สุด เพราะนอกจากจะใช้ในการสื่อ ความหมายโดยทั่วไปแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของคน

ไทยทั้งชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อระหว่างคนไทยด้วยกันและภาษาไทยเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมในการสื่อสาร การเล่าเรียน การประกอบอาชีพและการเมืองการปกครอง หากภาษาเสื่อมโทรมเสียหายย่อมมีผลกระทบต่อความรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติด้วย”

สอดคล้องกับหม่อมหลวงอัชจิมา เกิดผล (2539, หน้า 24) ที่กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า

“ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของชาติ เป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์ให้แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด และไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ได้ยิ่งไปกว่าการพูดภาษาเดียวกัน เพราะเหตุนี้เราจึงควรภูมิใจ และช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยไว้ให้อยู่ตลอดไป”

ในเรื่องคุณค่า ความสำคัญ และความเป็นมรดกของชาติของภาษาไทยนั้น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (2544, หน้า 30-31) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า

“ภาษาไทยคือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยซึ่งวัฒนธรรมไทยของเรานั้นมีความโดดเด่นพิเศษและเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติเราที่ดำรงสืบเนื่องเป็นระยะเวลาเกือบพันปีแล้ว คนไทยเราโชคดีที่หลายประเทศมากในเรื่องภาษา เพราะเรามีภาษาของเรามากกว่า 700 ปีแล้ว และเป็นภาษาที่ไพเราะมาก”

จากความสำคัญของภาษาไทยที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาได้กล่าวไป สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนภาษาไทยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37) ที่กล่าวว่า

“ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และ
สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป"

จากความสำคัญของภาษาไทย ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้นักเรียนต้องเรียน
ภาษาไทยในทุกระดับชั้นของการศึกษาภาคบังคับ หรือแม้แต่ในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ
กล่าวคือ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 และระดับอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพลเอก
เปรม ติณสูลานนท์ (2544, หน้า 15) ที่กล่าวว่า

"การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มที่การศึกษาภาษาเป็นอันดับแรก และเมื่อเข้ารับการศึกษา
อย่างเป็นระบบในโรงเรียน ก็จะเริ่มการศึกษาตัวอักษรเพื่อรู้วิธีบันทึกภาษา และศึกษาความรู้ต่าง ๆ
นี้เองที่เป็นพื้นฐานให้มนุษย์ได้พัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ"

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้นักเรียนต้อง
เรียนสาระทั้ง 5 สาระ ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง
การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณกรรมวรรณคดี ซึ่งผู้สอนจะต้องบูรณา
การสาระทั้งหมดให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทุกสาระ เพราะธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาไทย
นักเรียนจะต้องฝึกฝนทักษะจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมี
ประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37)

ทักษะต่างๆ ทางภาษาไทย การเขียนนับว่าเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร
เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือ
ตัวหนังสือเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจซึ่งก่อนที่มนุษย์จะใช้การเขียนในการสื่อสารนั้นมนุษย์
ใช้การพูดมาก่อน แล้วจึงใช้รูปภาพและเครื่องหมายในการถ่ายทอดความคิดของตน ซึ่งการเขียนจะ
มีความสัมพันธ์กับการฟัง การดู การอ่าน การสังเกตสิ่งต่าง ๆ ก่อน จากนั้นจึงสามารถนำมาเขียนให้
ผู้อื่นเข้าใจได้

ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ให้ผู้อ่านได้รับรู้
และเข้าใจออกมาเป็นตัวหนังสืออย่างมีจุดมุ่งหมายแทนการพูด การเขียนจะเป็นการสื่อความหมาย
ที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐาน ได้ดีกว่าทักษะอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตจะพบว่า
การเขียนนั้นมีบทบาทสำคัญทั้งการกรอกแบบราชการ การเขียนบันทึก การเขียนจดหมาย การเขียน
สัญญา เป็นต้น การเขียนดังกล่าวนี้ผู้เขียนล้วนต้องมีทักษะในการเขียนทั้งสิ้น โดยผู้ที่มี
ความสามารถด้านการเขียนนั้นจะต้องมีพื้นฐานทักษะในการฟัง การพูด และการอ่านมาก่อน

เนื่องจากต้องใช้ประสบการณ์เดิมมาประกอบกับความคิดตนเองแล้วจึงเรียบเรียงออกมาเป็นตัวหนังสือ ซึ่งอาจจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความรู้บางคนไม่สามารถเขียนได้ดีหากขาดความคิดหรือขาดจินตนาการ มนุษย์เมื่อมีความคิดใดๆ ก็ต้องการที่จะถ่ายทอดความคิดนั้นให้ผู้อื่นได้รับรู้ ในการถ่ายทอดความคิดนั้นสามารถทำได้โดยการเขียน ดังนั้นการคิดจึงเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งของการเขียน

การพัฒนางานเขียนจึงควรพัฒนาไปควบคู่กับทักษะการคิด เพราะการเขียนจะสามารถทำให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ สามารถจินตนาการ และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเวลาต่อมา การเขียนจึงช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิด ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดจินตนาการ โดยสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความสบายใจ

การสอนในปัจจุบันยังไม่ได้ส่งเสริมการคิดเท่าที่ควร ทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ ดังที่ ฆนัท ธาตุทอง (2554, หน้า 8) กล่าวว่า จากการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความสามารถในการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับต่ำมาก สมควรได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับ ทิศนา แคมณี (2554, หน้า 188) ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 4 ด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังอยู่ในระดับที่จำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนา

จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังขาดทักษะด้านการเขียน โดยเฉพาะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยสาเหตุสำคัญคือนักเรียนขาดทักษะด้านการคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงควรพัฒนาความสามารถในการคิด

การสอนเขียนที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดได้มากคือ การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะฝึกทักษะการเขียนทำให้การเขียนของนักเรียนนั้นมีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดและเป็นการฝึกทักษะการคิดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์และความสำคัญของการเขียนที่สามารถถ่ายทอดความคิดของนักเรียนนักเรียนจึงต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์อันเป็นพื้นฐานสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ดี ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนที่น่าสนใจคือการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ (Synectics Instructional Model) และการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ (Torrance's Future Problem Solving Instructional Model) ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบนี้สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำเอาความคิดที่ได้ขึ้นไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

การเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยเฉพาะ ทิศนา แคมณี (2553, หน้า 252) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัด

การเรียนรู้นี้ไว้ว่า รูปแบบที่ให้นักเรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวความคิดใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้อลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่น หรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดใหม่ๆ ขึ้นได้ ซึ่งวิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปมัยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ๆ มี 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการเปรียบเทียบคู่ขัดแย้ง วิธีการนี้มีประโยชน์มากเป็นพิเศษสำหรับการเขียนและการพูดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการสร้างสรรค์งานทางศิลปะ

การเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ คือ รูปแบบที่นำองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 3 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม มาใช้ประกอบกับกระบวนการคิดแก้ปัญหา และนักเรียนจะได้ฝึกฝนเป็นกลุ่ม ซึ่งจะทำให้มีความคิดหลากหลาย โดยเน้นการใช้เทคนิคระดมสมองเกือบทุกขั้นตอน (ทิสนา แคมมณี, 2553, หน้า 254) รวมทั้งยังเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ง่าย ทำทหายความคิดของนักเรียนด้วยคำถามที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีอิสระในการคิด

เนื่องด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นวัยที่กำลังสนใจในการศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ มีความคิดจินตนาการ มีความสามารถด้านการเขียนเป็นพื้นฐานจากการเรียนในระดับชั้นที่ผ่านมา มีความคล่องที่จะประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มีสมรรถภาพที่จะทำอะไรได้สำเร็จ และเป็นวัยที่ใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน และเริ่มเรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552, หน้า 86-88)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรที่ทำการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบนี้ว่าจะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้หรือไม่ และรูปแบบการสอนใดสามารถพัฒนาการคิดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีที่สุด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนต่อไป

คำถามวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจรรูวัฒนานุกูลที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบจินตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจรรูวัฒนานุกูลที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

3. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกุลที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์ และเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหา อนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ ต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกุลก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกุล ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหา อนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกุลที่เรียนรู้ด้วย รูปแบบชินเนคติกส์ และเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

สมมุติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของสลิคย์ กลุ่มเหรียญทอง (2556, หน้า 44); รุ่งโรจน์ หัวใจแก้ว (2558, หน้า 46); ประยงค์ รอนไพริน (2555, หน้า 6); กรกนก รูปประสม (2536, หน้า 39); บุญธิดา เกิดบุญมา (2548, หน้า 54) และชนานันท์ ซาดิชนบท (2552, หน้า 1,278) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์มีพัฒนาการคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ และหงส์สุนีย์ เอื้อรัตนรักษา (2536, หน้า 55) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์มีพัฒนาการคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ ผู้วิจัยจึงได้แนวทางในการตั้งสมมุติฐานในข้อที่ 1 และ 2 แต่เนื่องจากไม่มีงานวิจัยที่เปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์กับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ที่สนับสนุนว่าแตกต่างกันทางผู้วิจัยจึงตั้งเป็นแนวทางในข้อที่ 3 ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกุลที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุวัฒนานุกูลที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุวัฒนานุกูล ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์ และเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุวัฒนานุกูล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 208 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุวัฒนานุกูล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยกำหนดให้ห้องที่ 1 และ 2 เป็นกลุ่มทดลอง ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Simple random sampling) จากห้องเรียนทั้งหมด 7 ห้อง โดยการจับสลากมีนักเรียนจำนวน 52 คน ห้องเรียนละ 26 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์ และการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระที่ 2 การเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551

3.1 สารที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)

3.2.1 เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

3.2.2 มีมารยาทในการเขียน

3.3 สารการเรียนรู้

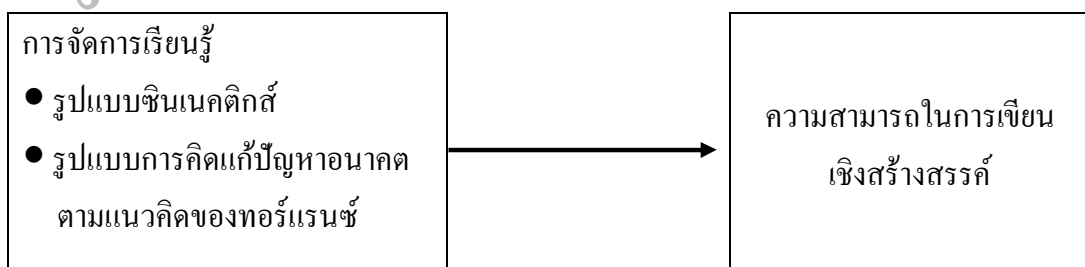
3.3.1 การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

4. ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 5 คาบ (1 รูปแบบ ; 5 คาบ) ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และปฐมนิเทศรวม 2 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์ และการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนคติกส์ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาหรือผลิตผลงานที่แปลกใหม่ ด้วยวิธีการอุปมาสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยกับสิ่งใหม่ หรืออุปมาให้ตนเองเป็นสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ หรือสิ่งอื่นๆ และสามารถดัดแปลงสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยให้แปลกใหม่ไปได้

การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพื่อนำไปแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีการระดมสมองในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และการเขียนเรื่องตามจินตนาการของผู้เขียนเอง โดยมีองค์ประกอบแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร ใช้ภาษาและสะกดอย่างถูกต้อง

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ หมายถึง งานเขียนที่เขียนขึ้นจากความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน โดยจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นจริงก็ได้ โดยการเขียนนั้นผู้เขียนต้องคำนึงถึงความถูกต้องของภาษา ถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามเป็นประโยชน์ มีความแปลกใหม่

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ โดยมีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ ตั้งชื่อเรื่องสอดคล้องกับเรื่องที่เขียน มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ สามารถลำดับเรื่องได้ดี ใช้ภาษาเหมาะสม เขียนสะกดถูกต้อง เรื่องที่เขียนมีใจความสมบูรณ์ เขียนได้ตามปริมาณที่กำหนด และเขียนเสร็จภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งเป็นงานเขียนที่ให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจารุพัฒนานุกูลที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน 2) ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 3) ใช้ภาษาถูกต้อง 4) เนื้อหาใจความสมบูรณ์ ให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน และเขียนได้ตามปริมาณที่กำหนด และ 5) เขียนเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำกระบวนการคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ครูสามารถนำการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชินเนติกส์ และการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเพื่อพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี